

XXX

МЕЖДУНАРОДЕН

ФЕСТИВАЛ

„МАРТЕНСКИ

МУЗИКАЛНИ

ДНИ“

Когато седнах да пиша тези редове, някоя въпроси бяха възникнали пред мен, но особено болезнено ме вълнува проблемът за културните (в частност музикалните) традиции в Русе и отношението към тях. Град, който се славеше като пешех през 60-те, 70-те години, днес не може да събере в салона на Дома на културата толкова публика, колкото изпълнителите имаше на сцената и то по време на международния фестивал „Мартенски музикални дни“. Става дума за първия концерт на гостите от Румъния — симфоничния оркестър на Свободното румънско радио и телевизия (22 март). Защо спада интересът на публиката? Програмата ли не удовлетворява, гостуването на този състав, или може би проблемните ситуации в които живеем днес? Трудно е да се отговори, но бих казала, че липсата на интерес към тези музиканти, притежаващи безспорни качества, бе незаслужен.

И в двете поредни вечери симфоничните изпълнения тежка, отговорна и същевременно разнообразна програма. Под диригентството на италианеца Антонио Пирроли, в първия концерт чухме увертюра към операта „Силата на съдбата“ от Верди, Концерт за кларинет и оркестър от Копланд, Паскано — Балада за кларинет и оркестър и първа и втора сюита из баleta „Ромео и Жулиета“ от Прокофиев. Оркестърът притежава собствена, индивидуална физиономия и като тоноизличае, и като техника, и като интерпретационен подход. Увертюрата прозвуча в целия си драматизъм и сила на страстите, бушуваща енергия, завладяващи ярки контрасти.

Изключително бе участието на изтъкнатия кларинетист Аурелиан-Октав Попа — многобройните международни отличия и награди, авторитетът му на световния подиум ка-

тегорично се потвърди и в двете изпълнени творби. Попа показа една своеобразна „игра“ с инструмента, осъществена с лекота и виртуозен замах, с изключително богат звуков диапазон. „Освобожданието“ на „творческата енергия“ чрез културата на музцирането бе завладяваща — с еднакво пристрастие той разгъна настроението и в баладата (изградена върху румънски фолклор), и в концерта (посветен на големия американски джазов кларинетист Бени Гудмън, с присъщите за този стил особености). Балансът между солист и оркестър създаде възможности за цялостна изява на качествата на солиста.

Прокофиев — едно разтърсващо по своята драматургична сила произведение, прозвуча мащабно, в целия си ръст. Тук оркестърът разкри своите възможности по отношение на стройността на ансамбъла и интерпретаторското чувство. В някои моменти (напр. „Смъртта на Тибалд“) силата на звука бе предозвирана, което потопи и залата в своята мощност. Темпераментът на диригента се разпали и разгоря още повече в това произведение, изграждайки ярки кулминации, контрастиращи на поезията на лиричните моменти.

Енергичен замах, експресия на чувствата — това показа Пирроли наред с факта, че дирижира всички партитури наизуст. Освободен по този начин, той се отдаде на музцирането, потопявайки се всецяло в него.

И отново се връщам на мисълта за посещението на концерта — почти празна зала, в която аплодисментите на малобройната публика прозвучаха като слаб опит за артистично удовлетворение на изпълнителите. И въпреки тази убийствена празнота гостите преодоляха своето първоначално недоумение, музцирайки за собствено удовлетствие, с което бяха наградени и нашите слушатели. Ще

този момент) безразлично. Оратория „Месия“ за хор, оркестър и солисти от Хендел — едно грандиозно, разгарно произведение, във втората вечер на румънските симфонични прозвуча в пълното си величие. Впечатляващ със своя хомогенен звук бе хорът (с диригент Аурел Грнгораш) — здрави, стабилни гласове, овладени в детайли и въпреки неподходящата акустика (често използвано оправдание) хорът прозвуча с точно намерено дозирание на силата и размаха на звука, единна и изравнена линия на отделните партии, споени в монолитен ансамбъл. Не на това ниво бяха солистите — млади надежди на румън-

ТВОРЧЕСКО СЕБЕРАЗДАВАНЕ

ми се да отбележа и фактът, че тазгодишните „Мартенски музикални дни“ не бяха „уостоени“ (както други години) с присъствие на гости от София и други наши градове. Смятам, че този най-стар у нас фестивал с тридесетгодишния традиции не заслужава подобно пренебрежение и подценяване. От друга страна си мисля, че за културата не би трябвало да има централизиране и съсредоточване само в столицата. Изкуството се „прави“ с всеотдайни и пламенни радители, а колкото до отношението към тях — то е въпрос на професионален интерес, на уважение към един такъв фестивал, в ако щете на толерантност. Винаги ми е пръвло впечатление, че премирно, първо изпълнение у нас на творба от жив български композитор е довеждало вкупом редица музиковеди, надпреварващи се да правят от задълбочени по-задълбочени анализи на произведението. А в настоящото 30-то издание на фестивала няма такива посещения. Разбира се, този отлив на професионален интерес има и своите обективни причини — конгреси, съвещания на композитори, музиковеди, творчески стълкновения на възгледите и пр. и пр. И все пак... неоснователно е показаното (поне до

ското певческо изкуство. Открон се сопраното Бянка Манолчану с изразителния си глас и стилос еквивалент на творбата. Тенорът Золт Силлаги и басът Александру Мойснук показаха приятно тембрирани гласове. Кармен Опришану (мецосопран) бе по-плаха в своята изява, което доведе до спад в солистичния ансамбъл. Добре познатият и обичан от русеската публика диригент Йосиф Конта и този път бе верен на себе си и заредава своите почитатели. Чрез артистичното си присъствие и професионална рутинна (в добрия смисъл на думата) той просто „хипнозира“ всички участници да се подчинят напълно и всецяло на ораторията. Вместо умора след паузата, изпълнителите като че ли „загряти“ през първата част, се саморазкриха най-пълно с истинските си възможности. Сложността на партитурата беше поднесена с интерпретационна лекота, което прерасна в удовлетствие от слушането. Този път аплаузите в салона не бяха така самотни, те откликнаха с радуща отзивчивост на това творческо себераздаване.

Иоанна Бакалова—
ГРАДЕВА